

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt I. A Prælato faciendam esse omnium bonorum Monasterii dispensationem, vel ab Officialibus ab eo ad id deputatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

ORDO SERVANDVS.

prædictis iuribus id imprimis colligere possumus, quod omnia monasterii bona omnibus debeant esse communia, eo tamen pacto, ut eorum administratio, & distributio ad solum Prælatum pertineat, id expresse ex prædictis verb. *dict.* Cap. Non dicatis, & ex illis sacrosancti Concil. Trident. *mobilium vero usum ita superiores permittant, &c.* aperte constat. Nec volent jura ita monasterii bona à Prælati administrari, ut ipsi per seipos illa dispensent; nam illis permittum est officiales creare, ac constituere, ita tamen ut ii fideles sint, & discreti, & administratio bonorum non sit illis in perpetuum commissa, sed sint ad nutum amobiles, sic nempe, ut cum oportuerit amoveri possint, ut *dict.* Cap. Cum ad Monasterium, & *dict.* Cap. 2. Trid. *Administratio autem bonorum, &c.* decernitur.

Denique prædicta Jura Prælati modum præscribunt, qualiter sibi injunctum administrationis munus debeant exercere; nempe ut subditis necessaria provideant, superflua negent, ut in ultimis verbis Concil. cavetur. Præterea ut peculia Monachis non permittant, de quo in *dict.* Cap. *Monachi, & in Trident.* agitur.

§. Itaque nos in hac parte, primò de vita communi, & distributione à Prælati juxta Regulas vitæ communis faciendâ differemus.

§. Hinc de causis, quæ intervenire debent, ut hæc distributio sit justa, ubi de vitanda superfluitate ac de peculio Monachis non permittendo differemus.

§. Ac postremò de parcitate, quâ in bonis sibi à Prælato concessis Religiosi uti debent.

CAPVT I.

A Prælato faciendam esse omnium bonorum Monasterii dispensationem, vel ab Officialibus ab eo ad id deputatis.

Probatur ex jure Canon. ac Pontif. Magius Papa in Epist. ad Opolonem (de qua fit mentio in Cap. nullam 18. quest. 2.) ita de auctoritate Abbatum, sive aliorum Superiorum Monachorum respicit, dum ait: Ut decetero fideliter, & studiosè universa, qua vel ad divini cultus reverentiam, vel ad utilitatem ejusdem Monasterii pertinent Abbatis sollicitudo (ad quem potestas tota pertinere convenit) debeat adimplere. Circa quæ verba Panoritanus in Cap. Dum Ecclesia Ultrana. Col. 4. de electione & in Cap. Cum ad Apostolicam, de Regularibus, quem sequitur Felinus Cap. quoniam de simonia, & alii apud Navarrum Commentar. 3. de Regularibus num. 4. Imò communis sententia tenet totam potestatem gubernandi Monasterium, tam in spiritibus, quam in temporalibus ad Abbatem pertinere: Quamvis Auctores differant, an in omnibus solus ipse gubernet; an verò in aliquibus consensum Capituli requirere, & expectare debeat.

Item ex SS. PP. ac Fùdator. Regula. Præterea omnes fere Religionum Patres ac institutores bonorum Monasterii distributionem ad solos Prælatos pertinere decernunt: Patet imprimis ex Augustino in Regul. Cap. 4. ibi, distribuatur unicuique à Præposito vestro. Quæ nos consulto adjectimus dict. Cap. Non dicatis. Quæ Augusti. verba omnes ejus Regul. Expositores fatentur. à Jesu Oper. Tom. 1.

tentur ab August. idè esse apposita, ne quis falsò sibi persuaderet, licere sibi proprâ auctoritate res communes Monasterii accipere, vel in alios dispensare. Et primum in eadem Reg. Cap. 13. dicitur: *obediatur Præposito, qui omnium vestrum curam gerit.*

Idem Basilii in sua Regula *interrogatione 87. & clarius interrogatione 9.* præscribit, ubi inquit, si frater nudus petat ab alio vestem, quid hic facere debeat? & respondet, dicens: *Sive nudus, sive pravus, & sive ex necessitate, sive ex avaritia petat, semel dictum est, quod dare, aut accipere non cuiusvis est, sed ejus, cui cum probatione talis dispensatio commissa est.* Et *quest. 93.* in simili proposito adducit illud Actuum Apostolorum, distribuatur unicuique &c. Videndus quoque est hic magnus monachorum Pater *serm. 4. exercitationum;* ubi idem repetit.

Benedict. quoque *Cap. 33. sua Regul. de Paupertate tractans,* docet monachum nihil habere posse, sed omnia necessaria à Patre monasterii sperare debere. *Nec quicquam (ait) licet habere quod Abbas non dederit, aut permisit, sicut scriptum est dividebatur singulis prout cuius opus erat.*

Consonat prædictis Patribus nostra Regula ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano tradita, qui *Cap. 8. de non habendo proprium* sic ait: *Nullus fratrum sibi proprium aliquid dicat, sed sint vobis omnia communia, & distribuatur unicuique per manum Prioris prout cuius opus fuerit. &c.*

Illud tamen advertendum est, hos Patres, Augustinum, Benedictum, Basilium, & D. quoque Albertum hanc bonorum adnistrationem à monasterii Præposito faciendam esse, docere, ex illis verbis Actuum Apostolorum, *Cap. 5. Erant omnia illi communia, & distribuatur*

RS

Prælati: & ante.

Præposito ve.

rit, nisi di unionerem.

& discreti: sua sibi vita ur.

Mobilis, vel ia, tati- statim ea perioribus administrati- onem, seu Mobilium, quam ad sit ve- aut con- sucta sua

Item ex SS. PP. ac Fùdator. Regula.

DO

IESU

Spirit. II

unicuique sicut cuique opus erat. quasi hac forma conficientes argumentationem. In Ecclesia primitiva, ubi omnia bona Fidelibus erant communia, nihil sibi quisque usurpabat, sed tantum eorum licebat, quod distribuebatur ab alio, sicut unicuique opus erat, ideo enim adjectum est verbum distribuebatur, & non verbum accipiebant. Igitur idem servandum est in Communitate monastica, quæ instat huius instituta, ac ordinata est.

Ex Concil. Trid. & aliis. Expresse etiam id cavetur in Trid. *Sess. 23. Cap. 2. illis verbis: Mobilium verò usum ita superiores permittant, &c.* Imo ex toto Capite non obscure colligitur hanc bonorum administrationem apud solum Prælaturum residere: & ex Concil. Cameracen. *Cap. 11. & ex Mediolan. post Trident. celebratis parte 3. tit. de communivisa usu, clarè docetur.*

Ex quo fit manifeste, subditorum neminem posse propria autoritate res monasterii sibi accipere, aliis donare, sive quovis alio modo administrare, ut sapius in superioribus diximus. Cuius ea est ratio. Quia cum administratio sit actus domini superiori iure ordinario competens, & monacho singulariter non sit commissa, neque à jure, neque à Prælato, ab eo exerceri minimè potest sine vitio proprietatis. Præterea quia si quisquam propria autoritate posset monasterii bona dispensare, cum omnes naturaliter proclives sint ad utendum rebus melioribus, ampliorique suppellectili, inde rixæ, & contentiones in monasteriis quamplurimæ excitarentur, nec facile esset etiam inter perfectos debitam mensuram etiam pro necessariis præscribere. Nam supposita naturæ corruptione plures à nobis necessitates finguntur, & sic plura quam necessaria forent, Communitatis bona à monachis acciperentur.

Quare cito monasterii bona perirent, vel omnes superflua possiderent. Et quod deterius est sollicitudo temporalis, quam paupertatis professione rejecimus, altius quam in sæculo mentibus nostris infingeretur. Quæ omnia à ratione vitæ monasticæ valde aliena sunt, & ob id bonorum dispensatio non monachis, sed soli Prælato demandata est.

Ita tamen hanc bonorum dispensationem à solo Prælato fieri dicimus, ut ab ipso per seipsum, vel ab Officialibus ab eodem ad idem deputatis administrari debeat, ut patet ex dicto capite *Cum ad monasterium*, ibi: *Tales autem ad agenda monasterii officia deputentur, qui fideles fuerint, & discreti.* Et ibi: *non presumat illud accipere, sed Abbat, vel Prior, vel cellario assignetur.* Et expresse ex Trident. dum ait: *Administratio autem bonorum Monasteriorum, seu Conventuum ad Officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amobiles pertineat.* Estque communis Religionum praxis à Fundatoribus constituta: ut patet ex Benedicto *Capite 31. & apud Augustinum Capite 16. apud Basilium interrog. 149. & apud Albertum in nostra regula prædicto Capite, ut ibi etiam annotavimus in illius Capituli Expositione.*

Horum verò Officialium iurisdicctio, sive potestas mensuranda est ex variis Religionum Constitutionibus, aut Consuetudinibus. Et cum eorum facultas à Prælati voluntate dependeat, dicenda erit major vel minor eorum iurisdicctio secundum quod Superior majorum vel mino-

rum iurisdictionem ac potestatem promiserit. Quod autem hæc potestas regulanda sit omninò ex voluntate Prælati, præcipiunt Divus Benedictus in sua Reg. ubi de Cellario loquens ait: *Ceram gerat de omnibus, & sine iussione Abbatis nihil faciat.* Et infra: *omnia mensuravit faciat secundum iussione Abbatis.* Et iterum: *A quibus enim prohibueris, non presumat.* Hæc Benedictus. Et Basilus de Cellario loquens interrog. 148. talem potestatem eum habere sentit, qualem ei dederit, qui talem curam commisit: nempe Præfectus.

Et ratione ipsa monstratur. Quia Prælatus administrationem, & gubernationem habet monasterii, & subditus solum ex commissione & delegatione; hinc fit, quod ad plura se extendere non possit, quam ei sit permissum, & subdelegatum.

Quid vero debeat Prælatus in eligendis ministris observare, quid vero ipsi, ut in iuncto sibi muneri satisfaciant, teneantur præstare, latius scriptum in *Cap. 8. nostræ Regul. in illa verbis: Et distribuatur unicuique, dub. 1. attingemulque infra breviter.* Illud tamen oportet hic annotare, hos officiales à Prælato designatos non debere esse perpetuos, sed quemadmodum ad nutum superioris constituuntur, ita pro eius arbitrio amoveri, & absolvi ab officiis possunt, ut statuitur *dist. Cap. 2. Concil. Trid. ibi: Administratio autem bonorum monasterii ad solos officiales eorumdem ad nutum superiorum amobiles pertineat.* Quod antea decretum erat in *dist. Cap. Cum ad monast. ibi: nec alicui committatur aliqua obedientia perpetuò possidenda, tanquam in sua sibi vita locetur, sed cum oportuerit amoveri sine contradictione qualibet revocetur.* Quod intelligendum est, ut ibid. notat *Glossa verb. perpetuus*, de officialibus illis qui canonicè non eliguntur. Quare Proprior, vel Supprior, sive Sacrista in Religionibus in quibus canonicè eliguntur, non possunt (sicut nec constituti) amoveri ad nutum Prælatorum, ut colligit ibi *Glossa verb. amoveri, & in Cap. monachi verb. non movetur, de statu monachorum, nisi rationabili, & iusta interveniente causa, ut dicitur Glossa animadvertunt.*

Addo denique Prælatum ex vi huius administrationis teneri subditis necessaria administrare. Ita præcipit Trident. Synodus. *disto Cap. 2. ibi: Nihil quod sit necessarium eis denegetur.* Et post eam id confirmatum est à Concil. Cameracen. ut *sup. Cap. 11. ubi strictè præcipitur ut Prælato omnibus necessaria tribuantur.* Imo omnes Patres Religionumque institutores, ut initio huius Capituli diximus, hoc onus distribuendi subditis necessaria Prælatis imponunt. Et præcipè Benedictus *Cap. 55. sua Reg. hoc Abbatibus commendavit, dum ait: Ut hoc vitium peculare radiatius amputetur, dentur ab Abbate omnia, que sunt necessaria, id est cuculla, tunica, pedules, caliga, bracte, sulculus, graphium, acus, mappula, tabula, ut omnia auferatur necessitati excusatio, à quo rament Abbate semper consideretur illa sententia Actuum Apostoli. Quia dabitur singulis prout cuique opus erat. Quare Basilus in quasi. compendio explicatis quasi. 150. negligentiam Prælatorum hoc modo exaggerat: *Si verò negligens, inquit, non det fratribus necessaria? Resp. Hoc iudicium manifestum est ex verbis Domini, qui dixit: Abite vos in ignem æternum; Esurivi enim, & non dedistis mihi edere, sitiivi, & non dedistis mihi potum, &c.* Et infra: *Maledictus homo, qui facit opus DEI negligenter.**

Confirmatur ratione.

D. Gregorius in Pastoralibus, parte 2. Cap. 7. de hac cura circa administrationem temporalium agens ait: Sic itaque Pastores erga interiora studia subditorum serviant: quatenus in eis quoque exteriorum vita providentiam non relinquunt. Nam quasi iure, ut diximus, à percipienda doctrina gregii animus frangitur, si cura exterioris subsidij à Pastore negligatur. Quare D. Hieronymus in Epist. ad Eustochium maximè commendat antiquorum Abbatum circa suos subditos curam: Nam illorum indigentiam prævenientes necessaria porrigebant. Inquit enim in hæc verba: Non licet dicere cuiquam, tunicam, & saccum non habeo, ille nempe Prælati ita universa moderatur, ut quid postulet nemo habeat.

Ratione manifesta probatur, quia tam jus Canonicum, quam Patres supra citati hanc administrationem temporalium Prælati committunt, non in suum commodum, sed potius in subditorum utilitatem, ut cuique quod opus sit illi tribuant; ut hac ratione omnino tollatur proprietatis occasio, ut optime notavit Benedictus dicto Cap. 55. & August. Cap. 16. sua Regul. dam inquit: Omnibus quantumcumque de minima paupertate venerit providendum est de Communitate, ne aliquis occasionem habeat habende proprietate. Deinde ut omnibus auferatur necessitatis excusatio, id est, ne necessitatis velamine à proprio munere exequendo monachi excusentur, ut idem SS. Pater Benedictus docuit. Ac denique, ut omnis sollicitudo in procurandis rebus terrenis à monachis auferatur. Consulendus est Cardinalis Turresemerata in Reg. D. Benedicti tit. 69. ubi plura incommoda adjecit, quæ sequuntur quando Prælati subditis necessaria non tribuunt.

CAPVT II.

Monasterii bona ita à Prælati esse dispensanda, ut communis vitæ ratio fervetur.

Hæc Prælatorum dispensatio qualiter fieri debeat, Religionum Patres præscribunt. Imprimis enim advertunt, hanc distributionem fieri debere inspectis necessariis singulorum ita ut regula, & mensura distributionis majoris vel minoris sit major vel minor indigentia subditorum. Et hoc est quod voluit Trident. dicto Cap. 2. ibi: Nihilque, quod necessarium fuerit eis, denegetur. Clarius tamen August. in sua Reg. Cap. 3. expressit, dicens, Distribuantur unicuique à Præposito vestro victus & tegumentum, non equaliter omnibus, quia non equaliter omnes valetis, sed potius unicuique sicut opus est. D. Benedictus. Cap. 34. sua Reg. Sicut scriptum est, dividebatur singulis, prout cuique opus erat, ubi non dicimus, ut personarum, quod absit, acceptio sit, sed infirmitatum consideratio, ubi qui minus indiget, agat DEO gratias, & non contristet: qui vero plus indiget, humilietur pro infirmitate, & non extollatur pro misericordia, & ita omnia membra erunt in pace. Hactenus Benedictus. Quorum Patrum vestigia infecutus D. Albertus Patriarcha Hierosolymitanus Cap. 8. nostra Reg. ita scripsit, & distribuatur unicuique per manus Prioris &c. prout cuique opus fuerit, inspectis ætatis, & necessitatibus singulorum.

Thom: à Jesu Oper. Tom. I.

Ex hac igitur distributionis forma, inducta est in Religionibus vitæ communis ratio, quæ in eo potissimum consistit, ut nullus quicumque ut proprium sibi vendiceret, sed omnia omnibus communia sint, ita ut distribuatur à superioribus, inspectis ætatis & necessitatibus singulorum; Ob id enim in primitiva Ecclesia omnia bona erant communia, quia nullus proprium aliquid sibi esse dicebat, sed omnia omnibus in communi, prout cuique opus erat, administrabantur. Ex qua priorum Christianorum vitæ formula emanavit in Religionibus hæc vitæ communis ratio, ut testat ut sæpe D. Augustinus, Basiliius, Benedictus, in institutis à se traditis. Quare in Religione tunc omnia esse dicuntur communia, quando una mensa, unus cibus, eadem vestes, habitatio eadem & suppellex, ac denique omnia, quæ ad victum, & vestitum pertinent, æqualiter omnibus distribuuntur. Nam, ut rectè August. serm. 25. de verb. Apostoli, tractans illa verba Act. Apost. 4. Erant illis omnia communia &c. ait: Sed iure fraternitatis erant illis omnia communia, scilicet ut qui eodem consortio religionis tenebantur, eodem consortio fruerebantur & vitæ; hoc est, ut quibus erat una fides, esset una substantia, & quibus erat communis Christus, esset & sumptus. Hæc Augustinus, qui tanto perie hujus vitæ communis studiosus fuit, ut viginti locis suæ Reg. quæ annotantur à Gersono prima parte libelli de proprietate, hanc communem, & angelicam vitam commendaverit.

D. Chrysostomus Hom. 58. ad populum Antiochenum de monachis sui sæculi scribens, sic ait: una mensa, unum ministerium, suscipiensibus, & exhibentibus, eadem sercula, eadem indumenta, habitacula eadem, eadem vita. Non est ibi meum ac tuum: sed hoc verbum penitus eliminatum est, multorum causa malorum. Fuisseque hanc vitæ communis rationem olim maximè in usu docet Nicephorus Calixt. lib. 14. Hist. Eccles. Cap. 50. Simul inquit, in eisdem adibus vivunt, re nulla, quæ homines in terram reprimat, distracti; apud hos neque aurum est, neque quodpiam aliud metallum. Sed neque vestis alicujus propria; quod namque hodie pallium, aut humerale hic fert, eo cras alium indutum conspicias, adeo ut unus vestem, unam omnium, & rursus omnium unius esse putes. Omnibus autem communis proponitur mensa.

In quorum Patrum testimoniis id licet considerare, omnes vitæ communis formam ad hæc duo reducere. Primum ad eandem proprietatem: deinde ut omnia ita sint communia, ut eorum distributio fiat attenda subditorum necessitate. Quod maxime commendat Concil. Trident. dicto Cap. 2. cujus hanc esse mentem optime docuit Concil. Mediolanens. parte 3. tit. de communi vitæ usu, inquiens: In omnibus monasteriis quo ad cibum, potum, somnum, vestitum, cæterasque res attingunt, omnes communiter vivant: ut S. Concil. Trid. decretum est. Nec quidquam inter eas differat (loquitur enim de monialibus) aut aliis aliis præferatur, aut post habeatur, quemadmodum votum paupertatis postulat. Notanda sunt hæc posteriora verba, quemadmodum votum paupertatis postulat, quibus clare insinuat ad votum paupertatis spectare accuratam hujus vitæ communis observantiam. In quo etiam sensu Concil. Cameracens. tit. de monachis Cap. 9. & 10. interpretatur, S. Concil. Trident. dicens: Cum sacrosanctis

lii 2

Synodus

LESU
Spirit.
II